

Eesti Keskkonnaühenduste Koda

Maaeluministeriumile

Teie:

Meie: 18.02.2021 nr 1-2/21/4986

ÜPP reformi käigust

Lugupeetud maaeluminister Urmas Kruise

Pöördume Teie poole seoses murega ÜPP reformi käigu pärast. Oleme tähelepanelikult jälgimas triloogide käiku, mille raames järgmine poliitilise tasandi kohtumine toimub 23. veebruaril. Leiame, et Euroopa Liidu Nõukogu positsioon triloogide käigus peaks olema tänasest oluliselt konstruktiivsem.

Seni on Nõukogu oma menetluses reformikava keskkonnaambitsiooni järjekindlalt lahjendanud. Ainus asi, mille osas Nõukogu on progressiivsem võrreldes Euroopa Komisjoniga, on ÜPP 1. samba eelarvest vähemalt 20% eraldamine ökokavadele, kuid siingi on Euroopa Parlamendi positsioon ehk 30% eelarvest selgelt parem.

Arvestades edasilükkamatut vajadust kaitsta põllumajandusega seotud elurikkust, vähendada taimetoiainete leostumist, pestitsiidide negatiivset keskkonnamõju ja kasvuhoonegaaside emissioone, tuleb ÜPP reformi käigus otsustavalt tõsta nõudlikkust keskkonnaasjus. Peame vajalikuks, et triloogide käigus loobuks Nõukogu oma senisest keskkonnaprobleeme ignoreerivast hoiakust ja asuks toetama kõrgemat keskkonnaambitsiooni.

Kutsume üles Nõukogu tagama, et triloogide käigus saavutataks ÜPP reformi osas kokkulepe, mis aitaks peatada keskkonnaseisundi katastroofilist halvenemist. Selleks peaks kokkulepe sisaldama minimaalselt järgmist:

- sisukat, põllumajanduse kestlikkust tegelikult toetavat tingimuslikkust, sh. puhverribade (HPK 4) ja viljavahetuse (HPK 8) osas;
- ökokavade ambitsioonikat regulatsiooni ja 1. samba eelarvest nendele 30% reserveerimist;
- mõjunäitajatele mõõdetavate eesmärkide sõnastamist;
- 2. samba eelarvest vähemalt 35% eraldamist keskkonnaga seotud eesmärkidele;
- keskkonna ja kliimaga seotud kulutuste adekvaatset mõõtmist viisil, mis välistaks rohepesu.

Elurikkuse ja ökosüsteemiteenuste seisundi halvenemine Euroopas on otseselt seotud seniste põllumajanduspraktikate negatiivse mõjuga (IPBES, 2019). Elukeskkonna allakäik tekitab omakorda olukorra, kus Euroopa toidutootmine ei saa enam olla jätkusuutlik. ÜPP reform, mis aitaks kaasa keskkonnaseisundi paranemisele ja toidutootmise jalajälje vähenemisele, kindlustaks ka toidutootmise konkurentsivõime ja kestlikkuse. Reformi läbikukkumine oleks aga lõplik hoop ÜPP mainele Euroopa Liidu kodanike seas.

Hiljuti ametisse asunud valitsuse koalitsioonileppes nimetatakse prioriteetide seas põllumajanduse rohepööret, keskkonnanohiu suurendamist ja mahepõllumajanduse arengut. Eesti esindajad peaksid nende põhimõtete eest seisma ka Euroopa Liidu tasemel peetavatel läbirääkimistel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Laura Uibopuu

Eesti Keskkonnaühenduste Koja koordinaator